

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

**ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ
2006/2078(INI)**

21.6.2006

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

που περιέχει πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων – ολοκληρωμένη προσέγγιση και προτάσεις για σχέδιο δράσης (2006/2078(INI))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Edit Bauer

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	11

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων – ολοκληρωμένη προσέγγιση και προτάσεις για σχέδιο δράσης (2006/2078(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και συγκεκριμένα τα άρθρα 4 και 5 που τονίζουν ότι απαγορεύεται το δουλεμπόριο οποιασδήποτε μορφής,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹, και συγκεκριμένα τα άρθρα 1, 4, 5 και 6,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1989 για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και συγκεκριμένα τα άρθρα 1, 7, 32, 34 και 35· και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο του 2000 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και συγκεκριμένα το άρθρο 3,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1979 για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης εναντίον των γυναικών² (CEDAW), και συγκεκριμένα τα άρθρα 5 και 6,
- έχοντας υπόψη το Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών που υπεγράφη στο Παλέρμο το 2000 για την πρόληψη, την καταστολή και την τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών, το οποίο προστίθεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για ανάληψη δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 3 Μαΐου 2005,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση των Βρυξελλών σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων που εγκρίθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2002 στη διάρκεια του ευρωπαϊκού συνεδρίου με θέμα «Η πρόληψη και η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων - Η μεγάλη πρόκληση για τον 21ο αιώνα»,
- έχοντας υπόψη την απόφαση-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων³,

- έχοντας υπόψη την απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2003 για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας⁴,

¹ EE C 364 της 18.2.2000.

² <http://www.un.org/Overview/rights.html>.

³ EE L 203 της 1.8.2002, σελ. 1.

⁴ EE L 13 της 20.1.2004, σελ. 44.

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/81/EK του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές¹,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση του Συμβουλίου 2005/C311/01 σχετικά με σχέδιο της ΕΕ για βέλτιστες πρακτικές, πρότυπα και διαδικασίες για την καταπολέμηση και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την εμπορία ανθρώπων της 2725ης συνεδρίασης του Συμβουλίου «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» που έλαβε χώρα στις 27 και 28 Απριλίου 2006³,
- έχοντας υπόψη το Πρόγραμμα της Χάγης⁴ για την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη το οποίο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να αναπτύξουν ένα σχέδιο για βέλτιστες πρακτικές, πρότυπα και μηχανισμούς για την καταπολέμηση της εμπορίας,
- έχοντας υπόψη την έκθεση και τις συστάσεις που διατύπωσε στις 22 Δεκεμβρίου 2004 η ομάδα εμπειρογνομόνων για την εμπορία ανθρώπων, η οποία συστήθηκε το 2003 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- έχοντας υπόψη το πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ περί προληπτικών μέτρων κατά της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών⁵,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βάσει του άρθρου 10 της απόφασης-πλαίσιο της 19ης Ιουλίου 2002 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων⁶,
- έχοντας υπόψη τις εκθέσεις της Ευρωπόλ για την εμπορία ανθρώπων, και συγκεκριμένα την έκθεση της ΕΕ για το 2005 σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα⁷,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης του 2005 για την κατάσταση του οργανωμένου εγκλήματος - Επικέντρωση στην απειλή του οικονομικού εγκλήματος,
- έχοντας υπόψη τις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αριθ. 29 για την καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία (1930) και αριθ. 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους, οι οποίες εγκρίθηκαν από τη ΔΟΕ κατά την ογδοηκοστή έβδομη σύνοδό της (1999),
- έχοντας υπόψη την παγκόσμια έκθεση της ΔΟΕ για το 2005 με θέμα «Παγκόσμια συμμαχία κατά της καταναγκαστικής εργασίας» στο πλαίσιο της παρακολούθησης της Διακήρυξης της ΔΟΕ του 2005 σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία,

¹ ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σελ. 19.

² ΕΕ C 311 της 9.12.2005.

³ <http://www.cosilium.europa.eu>.

⁴ Το Πρόγραμμα της Χάγης εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2004.

⁵ Απόφαση αριθ. 293/2000/EK, Απόφαση αριθ. 803/2004/EK.

⁶ COM(2006)0187.

⁷ www.europol.eu.int

- έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή σύμβαση του 1997 για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη βιοϊατρική και το άρθρο 22 του πρόσθετου Πρωτοκόλλου του 2002 το οποίο αφορά τη μεταμόσχευση οργάνων και ιστών ανθρώπινης προέλευσης,
 - έχοντας υπόψη τη σύσταση αριθ. 1611/2003 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εμπορία οργάνων στην Ευρώπη,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση σύστασης προς το Συμβούλιο που υπέβαλε η Barbara Kudrycka εξ ονόματος της Ομάδας ΕΛΚ-ΕΔ σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων – ολοκληρωμένη προσέγγιση και προτάσεις για σχέδιο δράσης (B6-0613/2005),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 114, παράγραφος 3, και το άρθρο 94 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A6-0000/2005),
- A. εκτιμώντας ότι η εμπορία ανθρώπων διαπράττεται με σκοπό όχι μόνο τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά και την εκμετάλλευση της εργασίας, τις παράνομες υιοθεσίες, την καταναγκαστική οικιακή εργασία και την πώληση οργάνων, γεγονός που σημαίνει ότι η καταπολέμηση της εμπορίας δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην καταπολέμηση της καταναγκαστικής πορνείας, αλλά πρέπει να λαμβάνει υπόψη της όλες τις συναφείς μορφές εκμετάλλευσης και καταπίεσης,
- B. εκτιμώντας ότι η εμπορία ανθρώπων δεν είναι αξιόποινη πράξη που συνδέεται αναγκαστικά με το φύλο, και ότι, ωστόσο, το συντριπτικό ποσοστό των θυμάτων εμπορίας εξακολουθούν να είναι γυναίκες και κορίτσια,
- Γ. εκτιμώντας ότι, παρά το γεγονός ότι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναφέρει ότι όλα τα παιδιά πρέπει να καταγράφονται αμέσως μετά τη γέννησή τους, σύμφωνα με τη UNICEF¹, πάνω από τις μισές γεννήσεις επί του συνόλου των γεννήσεων στον αναπτυσσόμενο κόσμο - με εξαίρεση την Κίνα - δεν καταγράφονται (πάνω από 50 εκατομμύρια παιδιά)· όλα αυτά τα «αόρατα» παιδιά, μαζί με εκατομμύρια ορφανά και παιδιά του δρόμου είναι τα πλέον ευάλωτα στην εμπορία, καθώς αποτελούν εύκολη λεία για παράνομες υιοθεσίες ή για εμπορία με σκοπό τη χρήση ανθρωπίνων οργάνων,
- Δ. εκτιμώντας ότι η πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ είναι πολύπλοκη ή περιορισμένη και υπερβολικά ρυθμισμένη, και ότι εν τω μεταξύ είναι εμφανής η ζήτηση για εργατικό δυναμικό, με αποτέλεσμα τη λαθρομετανάστευση, την παράνομη διακίνηση και την εμπορία,
- Ε. εκτιμώντας ότι τα μεγάλα κέρδη από την εμπορία συχνά αξιοποιούνται μέσω της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ευνοώντας άλλες εγκληματικές δραστηριότητες και επιτρέποντας στους δράστες να αποκτούν οικονομική, κοινωνική ή ακόμη και πολιτική δύναμη,

¹ The State of the World's Children 2006: Excluded and invisible, UNICEF 2005

- ΣΤ. εκτιμώντας ότι η ζήτηση για τις υπηρεσίες που παρέχουν τα άτομα-θύματα της εμπορίας είναι ο βασικός κινητήριος μοχλός της εμπορίας ανθρώπων και ότι, χωρίς ενίσχυση της πολιτικής βούλησης και χωρίς κοινές προσπάθειες για τον περιορισμό της ζήτησης, θα είναι πολύ δύσκολο να εξαλειφθεί ή έστω να μειωθεί σημαντικά η εμπορία¹,
- Z. εκτιμώντας ότι η ταχεία ταυτοποίηση των θυμάτων είναι ζωτικής σημασίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας,

1. απευθύνει προς το Συμβούλιο τις ακόλουθες συστάσεις:

Νομικό πλαίσιο και επιβολή του νόμου

- (α) η εμπορία ανθρώπων πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω συνεκτικής πολιτικής προσέγγισης (που θα περιλαμβάνει τις πολιτικές μετανάστευσης και απασχόλησης, την κοινωνική, αναπτυξιακή και εξωτερική πολιτική, την πολιτική γειτνίασης και την πολιτική θεωρήσεων) και επακόλουθης ποινικοποίησης, που να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στα πρότυπα της νομοθεσίας της ΕΕ σε συμφωνία με την απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων·
- (β) το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη πρέπει να ενισχύσουν την προσανατολισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα και με επίκεντρο τα θύματα προσέγγιση εφαρμόζοντας το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων·
- (γ) τα κράτη μέλη πρέπει, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει, να επικυρώσουν και να εφαρμόσουν τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, το συμπληρωματικό Πρωτόκολλό της για την πρόληψη, την καταστολή και την τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για ανάληψη δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων·
- (δ) τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν το ταχύτερο δυνατό την απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με τον τίτλο παραμονής και να εξασφαλίζουν στα θύματα βραχυπρόθεσμη διαμονή, συμπεριλαμβανομένης μιας προθεσμίας περίσκεψης/αποκατάστασης διάρκειας όχι μικρότερης των 30 ημερών·
- (ε) τα κράτη μέλη πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως την απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος² στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων·
- (στ) τα κράτη μέλη πρέπει να εγκρίνουν νομικές διατάξεις για τη χορήγηση άδειας

1 Gabal, I. Potírání obchodu s lidmi v ČR a možnosti optimalizace bezpečnostní politiky státu., Έγγραφο πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών της Τσεχικής Δημοκρατίας, 2006, Πράγα

² EE L 68 της 15.3.2005, σελ. 49, άρθρο 3.

παραμονής περιορισμένης διάρκειας στα θύματα εμπορίας ανεξαρτήτως εάν αυτά συνεργάζονται ή όχι με τις αρμόδιες αρχές κατά τη διάρκεια των ερευνών και ως μάρτυρες στις ποινικές διαδικασίες·

- (ζ) τα κράτη μέλη οφείλουν να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο της εμπορίας οργάνων στην Ευρώπη, μεταξύ άλλων, περιορίζοντας τη ζήτηση, μεριμνώντας για την αποτελεσματικότερη προώθηση της δωρεάς οργάνων και διατηρώντας αυστηρή νομοθεσία σχετικά με τους μη συγγενείς ζώντες δότες·
- (η) τα κράτη μέλη οφείλουν να βελτιώσουν την ποιότητα ανάλυσης της τρέχουσας κατάστασης εφαρμόζοντας ομοιόμορφες μεθόδους για τη συλλογή συγκρίσιμων στοιχείων που αφορούν κυρίως τις οδούς οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εμπορία και τα χαρακτηριστικά των θυμάτων·
- (θ) τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν με συνέπεια το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ώστε να διασφαλίζεται η ευθύνη των νομικών προσώπων για αδικήματα τα οποία διαπράττονται προς όφελός τους·
- (ι) τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύστασης διεθνικού δικτύου επιθεωρητών εργασίας για την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης της εργασίας· τα κράτη μέλη οφείλουν να ενισχύσουν σε κοινοτικό επίπεδο τη συνεργασία και τον συντονισμό στον εν λόγω τομέα·
- (ια) τα κράτη μέλη οφείλουν να ελέγχουν καλύτερα τις δραστηριότητες των φορέων εργασίας και των φορέων πρόσληψης εποχικών εργαζομένων·
- (ιβ) τα μέτρα για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων πρέπει να καταστούν αρμοδιότητα της Κοινότητας ώστε να μπορέσει να σημειωθεί ταχύτερη και ουσιαστικότερη πρόοδος·

Πρόληψη και μείωση της ζήτησης

- (ιγ) η εκπαίδευση στα σχολεία, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού προς την κατεύθυνση της θεώρησης της εμπορίας ως απαράδεκτου εγκλήματος πρέπει να αναγνωριστούν ως ζωτικής σημασίας στοιχεία στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας·
- (ιδ) η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει και να διαδώσει στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα του περιορισμού της ζήτησης για τις υπηρεσίες που παρέχουν τα άτομα-θύματα της εμπορίας για σκοπούς καταναγκαστικής εργασίας, σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή στο πλαίσιο άλλων τύπων εμπορίας·
- (ιε) τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν μέτρα για τον περιορισμό της ζήτησης βάσει των βέλτιστων πρακτικών·
- (ιστ) η Επιτροπή πρέπει να καθιερώσει την 25η Μαρτίου ως παγκόσμια ημέρα κατά της εμπορίας, ξεκινώντας από το 2007, σηματοδοτώντας έτσι την κατάργηση του

δουλεμπορίου σε πολλές χώρες του κόσμου¹.

- (ιζ) πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση των νομικών μηχανισμών περί ασφαλούς μετανάστευσης, για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με ασφαλείς ευκαιρίες μετανάστευσης και για τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών, καθώς αυτοί είναι οι βέλτιστοι τρόποι περιορισμού της εμπορίας·
- (ιη) η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν, σε συνεργασία με τις χώρες με τις οποίες γειτονεύουν, να εφαρμόζουν πολιτικές ανάπτυξης και παροχής βοήθειας, να εξετάζουν την εφαρμογή μέτρων τα οποία καταπολεμούν τις βαθύτερες αιτίες της εμπορίας ανθρώπων στις χώρες προέλευσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενθάρρυνση της καταγραφής των παιδιών ώστε να μην είναι πια το ίδιο ευάλωτα σε πρακτικές όπως οι παράνομες υιοθεσίες, οι καταναγκαστικοί γάμοι και η εμπορία ανθρωπίνων οργάνων·

Προστασία των θυμάτων

- (ιθ) η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να δημιουργήσουν μια πολυγλωσσική ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας με ενιαίο για όλη την Ευρώπη αριθμό με σκοπό την παροχή πρώτων βοηθειών στα θύματα·
- (κ) απαιτείται η λήψη μέτρων για την προστασία όχι μόνο των θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης, αλλά και των θυμάτων εκμετάλλευσης της εργασίας και άλλων τύπων εμπορίας·
- (κα) η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν και να εφαρμόζουν σαφή ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή βοήθειας στα θύματα και την προστασία τους, ανεξάρτητα από τη δυνατότητα ή την προθυμία τους να προσέλθουν ως μάρτυρες, καθώς και ειδικά πρότυπα για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, όπως επίσης και έναν μηχανισμό παραπομπής των θυμάτων μεριμνώντας έτσι ώστε η ταυτοποίηση των θυμάτων να είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας παροχής στήριξης και βοήθειας·
- (κβ) τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν στα θύματα πρόσβαση σε βραχυπρόθεσμη και/ή μακροπρόθεσμη βοήθεια· η στήριξη αυτή πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδικευμένα καταφύγια σε πρώτη φάση, με δυνατότητα πρόσβασης σε στέγαση σε επόμενο στάδιο, ιατρικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, νομική συνδρομή, πληροφόρηση για τα δικαιώματά τους και τις επιπτώσεις που υπάρχουν για τα θύματα σε περίπτωση που προσέλθουν ως μάρτυρες, μαθήματα γλώσσας και επαγγελματικής εκπαίδευσης, μαθήματα εξοικείωσης με τον πολιτισμό της χώρας στην οποία βρίσκονται, οικονομική βοήθεια και βοήθεια για την εξεύρεση εργασίας, καθώς και ειδικούς νόμιμους κηδεμόνες για τα παιδιά·
- (κγ) τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν στα θύματα πρόσβαση στην εκπαίδευση, σε προγράμματα κατάρτισης και στην αγορά εργασίας, προστασία των δικαιωμάτων τους κατά τη διάρκεια των αστικών, ποινικών και διοικητικών διαδικασιών, καθώς και πρόσβαση σε ένδικα μέσα·
- (κδ) τα θύματα της εμπορίας δεν πρέπει να στέλνονται αμέσως στη χώρα καταγωγής τους εάν υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι εκεί θα υποφέρουν περισσότερο λόγω του στιγματισμού και των διακρίσεων εις βάρος τους ή εάν υπάρχει κίνδυνος αντιποίνων·
- (κε) τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας τους καθώς και στο

πλαίσιο των διοικητικών τους πρακτικών, τον ορισμό των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το ποιος θεωρείται παιδί, δηλαδή όλοι οι άνθρωποι ηλικίας κάτω των 18 ετών·

- (κστ) τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν πλήρως τη Σύμβαση της Χάγης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία όσον αφορά την υιοθεσία διεθνώς, ώστε να αποτρέπονται οι παράνομες υιοθεσίες·
- (κζ) τα κράτη μέλη οφείλουν να ενισχύσουν την εταιρική σχέση μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον τομέα της προστασίας των θυμάτων, μεταξύ άλλων, μέσω της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων τους·

Συντονισμός δράσεων σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο

- (κη) τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν και να ενισχύσουν εθνικούς μηχανισμούς συντονισμού με σκοπό την καταπολέμηση της εμπορίας και να επιδιώξουν την ενσωμάτωση των μηχανισμών αυτών σε διεθνές δίκτυο·
 - (κθ) η Επιτροπή και η ομάδα εμπειρογνομόνων της οφείλουν να ξεκινήσουν, να προωθήσουν και να αξιολογήσουν έρευνες για τις νέες τάσεις εμπορίας, ιδίως ενόψει του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων·
 - (λ) τα κράτη μέλη οφείλουν να ενισχύσουν τη συνεργασία στους κόλπους της ΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων μεριμνώντας για την τακτική επαφή τους με κοινοτικούς φορείς όπως οι Ευρωπόλ, Eurojust και Frontex·
 - (λα) η οικονομική ομάδα δράσης, και κυρίως η ομάδα εργασίας για τις τυπολογίες, πρέπει να συνεχίσει το έργο της όσον αφορά τις μεθόδους νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων·
2. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα σύσταση στο Συμβούλιο και, για ενημέρωση, στην Επιτροπή, καθώς και στα κράτη μέλη και στις υπό προσχώρηση χώρες.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σύμφωνα με την έκθεση του 2005 για την εμπορία ανθρώπων του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ, ο αριθμός των ανδρών, των γυναικών και των παιδιών που διακινούνται μεταξύ των χωρών σε διεθνές επίπεδο εκτιμάται σε 600.000 έως 800.000 ετησίως. Περίπου το 80% εξ αυτών είναι γυναίκες και κορίτσια και το 50% περίπου ανήλικοι. Στην πλειοψηφία τους, τα θύματα της διασυνοριακής εμπορίας διακινούνται με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση για εμπορικούς λόγους. Σύμφωνα με άλλες εκτιμήσεις, τα ποσοτικά στοιχεία είναι πολύ υψηλότερα - τα Ηνωμένα Έθνη εκτιμούν ότι τα θύματα ανέρχονται ετησίως σε ένα εκατομμύριο, η ΔΟΕ κάνει λόγο για περισσότερα από 1,2 εκατομμύρια παιδιά-θύματα εμπορίας. Το Συμβούλιο της Ευρώπης πιστεύει ότι η εμπορία ανθρώπων είναι η τρίτη μεγαλύτερη πηγή χρημάτων για το οργανωμένο έγκλημα, μετά από τα όπλα και τα ναρκωτικά¹. Πάντως, η έκθεση του 2005 για την εμπορία ανθρώπων επισημαίνει επιπλέον την ανησυχητική τάση υποδούλωσης ανθρώπων για λόγους εκμετάλλευσης της εργασίας.

Ο αριθμός των θυμάτων εμπορίας στην ΕΕ εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα 100.000. (Ωστόσο, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί με τα στατιστικά στοιχεία, καθώς δεν υπάρχουν αξιόπιστα δεδομένα για την εμπορία ανθρώπων). Τονίζεται ότι οι πιο ευάλωτες κατηγορίες είναι οι γυναίκες και τα παιδιά. Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στην εμπορία ανθρώπων, λόγω της απειρίας τους, της εξάρτησης τους από ενήλικες ή της εμπιστοσύνης που δείχνουν σε αυτούς, κυρίως συγγενείς και ανθρώπους σε θέσεις ισχύος, και έχουν λιγότερες πιθανότητες να ξεφύγουν από καταστάσεις εκμετάλλευσης². Η τελευταία έκθεση της UNICEF δίνει έμφαση στον τεράστιο αριθμό μη καταγεγραμμένων παιδιών τα οποία είναι και τα πλέον ευάλωτα στην εμπορία³.

Η έκθεση αυτή βασίζεται στον διεθνώς αποδεκτό ορισμό του Πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταστολή και την τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 3, «Εμπορία ανθρώπων» σημαίνει πρόσληψη, μεταφορά, μετακίνηση, απόκρυψη ή παραλαβή προσώπων, δια της απειλής ή της χρήσης βίας ή άλλης μορφής πειθαναγκασμού, απαγωγής, απάτης, πλάνης, κατάχρησης εξουσίας ή θέσης ευπρόσβλητης κατάστασης ή καταβολής ή είσπραξης πληρωμών ή ωφελημάτων, προκειμένου να επιτευχθεί η συναίνεση προσώπου που έχει τον έλεγχο άλλου προσώπου, για λόγους εκμετάλλευσης. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει, ως ελάχιστα στοιχεία, την εκμετάλλευση της εκπόρνευσης ή άλλης μορφής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική εργασία ή την καταναγκαστική παροχή υπηρεσιών, τη δουλεία ή παρόμοιες πρακτικές, την καταναγκαστική οικιακή εργασία ή την αφαίρεση οργάνων. Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (IOM) τονίζει ακόμη την αυξανόμενη συχνότητα της εμπορίας παιδιών ή της εμπορίας οικογενειών για άλλους λόγους όπως η επαιτεία ή οι εγκληματικές δραστηριότητες⁴.

Αν και η εμπορία ανθρώπων θεωρείται γενικά ως «φοβερό» έγκλημα⁵, η επικύρωση και η εφαρμογή των συναφών διεθνών συμβάσεων, και κυρίως της Σύμβασης του Συμβουλίου της

¹ Αιτιολογική έκθεση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για ανάληψη δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων, 2005

² Εγχειρίδιο καθοδήγησης των αρχών επιβολής του νόμου σχετικά με καλές πρακτικές στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας παιδιών, IOM, Βιέννη, 2006

³ The State of the World's Children 2006: Excluded and invisible, UNICEF 2005

⁴ Ομοίως.

⁵ Υψηλού επιπέδου διάσκεψη για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών: Πρόληψη-Προστασία-Δίωξη, Βιέννη, Μάρτιος 2006

Ευρώπης για ανάληψη δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και των συναφών οδηγιών δεν είναι ικανοποιητική και προχωρεί με αργό ρυθμό.

Καθώς η εμπορία ανθρώπων έχει σε μεγάλο βαθμό διεθνή χαρακτήρα, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία στον τομέα των ερευνών, της ανταλλαγής πληροφοριών, της ταυτοποίησης των θυμάτων, της επιβολής του νόμου και της εκ νέου ενσωμάτωσης. Ως προς αυτό, σημαντικότερο ρόλο καλείται να διαδραματίσει η συνεργασία μεταξύ Ευρωπόλ, Eurojust, Frontex και Ομάδας Δράσης των Αρχηγών της Αστυνομίας.

Τα διεθνή έγγραφα επισημαίνουν την προσανατολισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα προσέγγιση, εστιάζοντας κυρίως στην προστασία των θυμάτων. Καθώς οι σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν διώκονται πάντοτε, είναι δυνατό να δημιουργηθούν αμφιβολίες, ιδίως στο θέμα της εκμετάλλευσης της εργασίας, σχετικά με το εάν η εμπορία θεωρείται πρωταρχικά ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με συνέπεια να εξασθενίσει η δίωξη¹.

Οι ορισμοί για την εμπορία κάνουν σαφή διάκριση μεταξύ εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης. Ορισμένοι ειδικοί θεωρούν αυτή τη διάκριση απατηλή· οι πραγματικές συνέπειες φαίνονται συνήθως στο τέλος. Απ' όσα γνωρίζουμε για την παράνομη διακίνηση και για την εμπορία συνάγεται ότι θα ήταν πιο ακριβές να θεωρήσουμε ότι υπάρχει μια συνέχεια μεταξύ τους, καθώς συγχέονται συχνά μεταξύ τους υπό την επίδραση πολλών διαστάσεων². Στο πλαίσιο αυτό, ο σαφής προσδιορισμός της ταυτότητας του θύματος έχει μεγάλη σημασία, καθώς επιτρέπει τη διάκριση μεταξύ εμπορίας και παράνομης διακίνησης. Από την εμπειρία προκύπτει ότι η αστυνομία λόγω αδυναμίας διάκρισης μεταξύ των δύο όρων, συχνά αντιμετωπίζει τα θύματα της εμπορίας ως άτομα που διακινούνται παρανόμως ή ως λαθρομετανάστες.

Η εμπορία ανθρώπων περιλαμβάνει την πτυχή της προσφοράς και την πτυχή της ζήτησης. Όσον αφορά την πτυχή της προσφοράς, κυριαρχούν, σύμφωνα με τα στοιχεία, η φτώχεια, η ανεργία, οι διακρίσεις λόγω φύλου, οι διακρίσεις εις βάρος μειονοτήτων, η απουσία εκπαίδευσης και η διαφθορά. Σύμφωνα με ορισμένους ειδικούς, ο βασικός κινητήριος μοχλός της εμπορίας είναι η ζήτηση. Η ζήτηση της αγοράς - ιδίως από όσους αγοράζουν σεξουαλικές υπηρεσίες - παρέχει ισχυρά κίνητρα στους εμπόρους καθώς τους υπόσχεται μεγάλα κέρδη, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο όγκος των ανθρώπων-θυμάτων της εμπορίας. Η έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ³ τονίζει ότι, όπου ανθίζει η πορνεία, διαμορφώνονται επίσης ευνοϊκές συνθήκες για την τροφοδότηση της εμπορίας ανθρώπων. Άλλες μελέτες δίνουν έμφαση στον υψηλό βαθμό ανεκτικότητας που παρατηρείται όσον αφορά την εκμετάλλευση της εργασίας εργαζομένων-θυμάτων της εμπορίας, καθώς πρόκειται για κοινωνικά αποδεκτό τρόπο μείωσης του κόστους των υπηρεσιών ή των αγαθών⁴. Φαίνεται ότι, εάν δεν αλλάξει η διφορούμενη στάση της κοινής γνώμης στο θέμα της ανεκτικότητας όσον αφορά τη ζήτηση των υπηρεσιών που παρέχουν οι άνθρωποι-θύματα της εμπορίας, δεν θα κατορθώσουμε να σημειώσουμε σημαντική πρόοδο στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Αν και δεν υπάρχουν επαρκείς γνώσεις και επαρκή στοιχεία για τη ζήτηση, φαίνεται ότι

¹ Gabal, I.: Potírání obchodu s lidmi v ČR a možnosti optimalizace bezpečnostní politiky státu, Έγγραφο πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών της Τσεχικής Δημοκρατίας, 2006, Πράγα

² Kelly, L.: A Critical reflection in research... Στο: Data and research on Human Trafficking: A global survey, 2005, IOM

³ Έκθεση για την εμπορία ανθρώπων, Ιούνιος 2005, Υπουργείο Εξωτερικών ΗΠΑ

⁴ Gabal, I. ομοίως.

κυριαρχεί κυρίως η ανικανότητα, και ενδεχομένως επίσης η έλλειψη πολιτικής βούλησης, όσον αφορά τον περιορισμό της ζήτησης και την πραγματοποίηση του αποφασιστικού βήματος για την επίλυση του προβλήματος. Ορισμένες εκθέσεις κάνουν λόγο ακόμη και για υψηλή διαφθορά στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων όσον αφορά τον περιορισμό της ζήτησης¹.

¹ Gabal, I. ομοίως.